

A felelős szerkesztő jegyzete

1991-től jelenik meg a Drámapedagógiai Magazin. Alapító főszerkesztője, Debreczeni Tibor évi két számmal indította útjára a lapot. A különszámok a szerkesztőváltásnál (jelen sorok írója azóta is csak felelős szerkesztőnek nevezi magát), 1994-től jelentek meg: innen volt a DPM-nek *rendes* és *nem rendes* száma: az utóbbi a *külo nszám* nevet kapta. Ennek a megkülönböztetésnek néhány alkalommal volt markáns tematikai mögöttese, de később egyre gyakrabban csak pályázati-elszámolási okok indokolhatták.

2004-ig évente három szám jelent meg, ebből egyet különszámmak nevezünk. Ezt követően négy számunk van évente, melyek közül kettőt egy évtizedig különszámmak hívtunk: az egyik a színjátszóknak, a másik a drámapedagógusoknak készült. Változás ebben a gyakorlatban 2015-től van, ettől a dátumtól már négy *rendes* számról beszélünk, mindenféle „különleges” megjelölés nélkül.

A fentiek adnak magyarázatot arra, hogy bár a 66-os sorszámot viseli lapunk, de a megjelent kiadványaink száma 96.

Nyomatott folyóiratszámokról van szó.

A példányszámok eleinte ezer körüliek voltak, később ötszázra ment le, de a digitális elérhetőség korában (ezt egyébként némi késéssel, de a pályázati támogatások is előírták) néhány szám kivételével már ennyire sem volt szükség. Régebben hivatkozhattunk arra, hogy olvasóink jelentős része még erősen igényli a „papírt”, sokan nem is olvasnak közülük más formában. Ma már egyre kevésbé tehetjük ezt úgy, hogy igaz is legyen: ha szépirodalmat annyira még nem is, szakirodalmat viszont sokan monitorról olvasnak.

És közben kicsúszott alólunk minden, ami a korrekt forgalmazást szolgálná: nincs megfelelő intézményi háttér, a személyi feltételek még inkább hiányoznak. Mindez, amíg megvolt, sokak intézményesült, de intézmény nélküli közreműködésével teremődött meg. És újabban nem teremődik. Az eddigi forgalmazó mással foglalkozik, a nyomdász egészségi állapota miatt már nem nyomtat, a szerkesztő sem cipelheti újabban a kinyomtatott példányokat...

És ehhez jött még a járvány, a le-, ki- és bezárások, amikor a már elkészült (kinyomtatott, leszállított, behordott, raktározott) lapszámok is hónapokat vártak arra, hogy postára kerülhessenek.

Bezárult a kör...

Ahogy eddig működöttünk, úgy már nem lehet – miközben egészen pontosan tudjuk, hogy a folyóiratra szükség van, kell a friss szakirodalom.

Nem maradt más lehetőségünk, mint áttérni az interneten történő közzétételre. Ami azért olyan nagyon nem távoli tőlünk: jelenleg is minden eddigi számunk elérhető, letölthető, melyik hogyan. A folyóirat első négy évéből szkennelt PDF-formátumban, de 1995-től nem csak olvasható és nyomtatható, hanem egyre jobban *kereshető* változatban. A 25 évvel korábbi számainkban nem érdemes ékezetes karakterekre keresni, de az ebben az évezredben megjelent számokban ez sem megoldhatatlan.

De a nyomtatott számok internetes közzététele és a digitális közlésre kidolgozott lap mégsem ugyanaz.

Jelentős fejlesztőmunka kell ahhoz, hogy legalább részlegesen – és a jelenleginél még ezzel is sokkal – jobban kiaknázzuk az internetes közlésben rejlő lehetőségeket. Ebbe az irányba csak a kezdeti (nem is kicsit bizonytalan) lépéseket volt módunk megtenni. Folytatjuk.

Nyomatott változat a továbbiakban nincs. Ha jól mennek a dolgaink, akkor nem kizárt, hogy egy-egy válogatáskiadványt megjelentettünk az adott esztendő négy, interneten közzétett számából.

Anyagiak. A Magyar Drámapedagógiai Társaság egyesületi tagjai eddig az évi négy számból kettőt megkaphattak a tagságuk jogán, ha éppen a részt vettek valamelyik egyesületi rendezvényen. Az utóbbi években elképesztő mértékben megemelt díjszabás miatt a postázás többre került volna, mint egy-egy lapszám ára. A 2020-as számokat mindenki már a megjelenéstől ingyen töltheti le. A későbbiekben, ha szűkebb világunk is egyre jobban digitalizált lesz (amelyre nem vágyunk olyan erősen), lehet, hogy magával az egyesületi tagsággal jár majd valamilyen kód, vagy az előfizetés jelent majd belépőt egy ideig a lapszámok letöltéséhez. Aztán idővel úgyis jön a feloldás mindenki számára. (Fél év kivárás szakmai anyagoknál talán nem olyan jelentős, itt nem napi hírekről van szó. Lehet, hogy nem éri meg kidolgozni és bevezetni egy bonyolultabb, és végső soron sokaknak ideiglenesen kirekesztő rendszert. Ha támogató lesz, akkor erre nem kényszerülünk.)

Morzsák a jövőbe vezető úton

Vatai Éva

Egyre inkább úgy látom, hogy a személyiségfejlesztő „örömtárgyaknak” végképp befellegzett a magyar oktatásügyben. Pedig a drámára épp most lenne a legnagyobb szükség, amikor az online oktatás tapasztalatai azt is megmutatták: távolról igen nehézkes és technikafüggő az átadás tanár és diák között, s hiányzik az a lélekmelegítő együttlét, amely a tanórákat jellemezheti. Az én tanári világomban a drámafoglalkozások jelentették ennek a legszebb pillanatait: amikor a görccseitől feloldott diákból kiviláglik és érzelmi formát kap a konstruktív kritika.

Mialatt azt látom-hallom, hogy az új szelek kifújják a drámát az oktatásból, egyre jobban értékelem, hogy mi az átlagnál szerencsésebbek vagyunk, mert a magyar-francia két tanítási nyelvű rendszer lehetőséget biztosít némi „egészséges devianciára”. Egyelőre nem gyomlálták még ki a tanrendből a **tanulásmódszertan** és a **dráma** oktatását, amelyekben belül olyan képességeket fejleszthetünk, illetve készségeket alakíthatunk ki, mint a nyilvános beszéd és kommunikáció, kritikus gondolkodás, kutatási módszerek, kis csoportos munka, aktív hallgatás és figyelés, kreativitás stb.

Ezekkel a tartalmakkal van lehetőségünk arra, hogy játékos formában erősíthessük ezeket a demokrácia megkívánta képességeket, készségeket.

A tanulásmódszertan nálunk nem „igazi tantárgy”, hanem időszakos képességfejlesztő tréning. Az első évben való bevezetését azzal indokoltuk, hogy a különböző intézményekből jött tanulókat csak akkor tudjuk hatékony munkára bírni, ha „módszert adunk a kezükbe”, ha elvárásainkra egységesen hivatkozva tudunk velük haladni – főleg az első évben, amelynek elején, beleesve a nyelvi fürdőbe, sok új nehézséggel találkoznak.

A heti egy alkalommal tartott 45 perces foglalkozás célja:

- a tanuláshoz való viszony áthangolása,
- a tanulási szokások tudatos formálása,
- a tanuláshoz szükséges alapképességek fejlesztése,